

VÅRD- OCH OMSORG
Kirsi Kirpislidis

Vård- och omsorgsnämnden

MISSIV

UPPHANDLING AV BRYGGERIET**Sammanfattning av ärendet**

Vård och omsorgsnämnden har i april 2015 beslutat att upphandla verksamheten på Bryggeriets vård och omsorgsboende. Förfrågningsunderlaget kommer att utarbetas av en konsult och kvalitetshandläggaren i samråd med socialchefen. Uppdraget behöver därför tidsplaneras och några frågeställningar tydliggöras av nämnden.

Preliminär tidsplanering

Maj – juni 2015, förfrågningsunderlag utarbetas, (klart 18/6)

Juli – augusti 2015, anbudstid

September 2015, tilldelningsbeslut

November 2015, beslut i nämnd

December 2015, start på planering för att överlämna verksamheten

Frågeställningar att besvara:

1. Hur lång tid ska upphandlingen avse?
2. Vilken utvärderingsmodell ska användas? Se bifogat material om fördelar och nackdelar med utvärderingsmodellerna 1-3.

Förslag till beslut

Nämnden föreslås besluta

Att använda utvärderingsmodellen 2 med utvärdering av både pris och kvalitetAtt tiden för upphandlingen ska avse 3 år med möjlighet att förlänga 2+2 årAtt överlämna uppdraget att utarbeta förfrågningsunderlaget till förvaltningen

Agneta von Schoting

Socialchef

Bilaga: Utvärderingsmodeller – fördelar och nackdelar

VÅRD OCH OMSORG
Kirsi Kirpislidis

För och nackdelar med olika utvärderingsmodeller vid upphandling av äldreboende

UTVÄRDERINGSMODELLER

1. Tydliga, konkreta uppföljningsbara kvalitetskrav + takpris (lägst pris under angivet takpris ”vinner”).

Med ovanstående avses att utvärdering sker enligt principen lägst pris men att inga anbud över takpriset kommer att accepteras. Det är dock viktigt att påpeka att en lägsta-pris upphandling inte betyder dålig kvalitet. Det är skalkravsnivån som styr kvaliteten.

- **Fördelar**

Då enbart priset ska utvärderas så blir utvärderingsarbetet enkelt.

Anbudsgivare behöver inte ta fram några beskrivningar hur de kommer att arbeta med kvalitet vilket gör anbudsarbetet enkelt vilket kan främja en bättre konkurrens.

Risken för överprövning minskar eftersom ingen kan klaga på att kommunen skulle ha gjort en felbedömning av något kriterie.

Under förutsättning att kommunen lyckas ta fram tydliga skalkrav så kommer önskvärd kvalitet att uppnås under avtalet.

- **Nackdelar**

Kvalitet för den här typen av tjänster är ofta av karaktären att den är svårbedömd och kan upplevas olika av olika individer. Det är en svår uppgift att skapa tydliga, konkreta uppföljningsbara kvalitetskrav. Risken finns att kommunen tvingas acceptera en leverantör som man upplever som mindre seriös. Eftersom de kommer att bedyra att de kommer att uppfylla kraven så kommer det vara väldigt svårt att diskvalificera en sådan leverantör.

VÅRD OCH OMSORG

Kommunens möjlighet att välja en leverantör som upplevs som mer seriös är därmed starkt begränsade.

I media betraktas upphandlingar där man går på lägst pris med likhetstecken att det är dålig kvalitet. *"Kommunen säljer ut sina åldringar..."*. Media är ointresserade av förklaringar att så inte är fallet då det saknar nyhetvärde. Detta innebär därmed massmediala risker och att kommunen kan få kritik även om kritiken inte är befogad.

2. Utvärdering enligt viktning, pris-kvalitet, (takpris + 2-3 kvalitetsparametrar)

Ovanstående modell innebär att utvärdering sker enligt principen ekonomiskt mest fördelaktiga och att man utvärderar både pris och kvalitet.

- **Fördelar**

Möjligheten att välja en leverantör som man upplever som mer seriös och som kommunen tror kommer att kunna leverera en bättre kvalitet ökar.

Modellen är tryggare utifrån ett massmedialt perspektiv. Kommunen kan visa att man värderar kvalitet.

- **Nackdelar**

Vid utvärdering av kvalitet vid den här typen av uppdrag finns det alltid en viss risk att det är leverantörens skrivförmåga och leverantören förmåga att skapa ett trovärdigt intryck vid intervju som utvärdera och inte deras förmåga att under avtalstiden skapa bra kvalitet.

Modellen kräver ett mer omfattande utvärderingsarbete. För att vara något så när säker på att man gör rätt bedömning av kvalitet krävs det dels att kommunen utvärderar skriftliga beskrivningar samt att anbudgivarna också utvärderas genom ett intervjuförfarande vilket kräver att tid avsätts för båda momenten.

Modellen kräver ett mer omfattande anbudsarbete för anbudgivarna då de ska prestera beskrivningar på hur avser att genomföra uppdraget. I det fall då flera kommuner samtidigt genomför upphandlingar av äldreboende finns det risk att anbudsgivarna prioriterar anbudsarbete till någon annan kommun som har ett enklare förfrågningsunderlag än vad Falkenberg har.

Även om man utvärderar kvalitet så kan en anbudsgivare som lämnar ett tillräckligt lågt pris vinna upphandlingen trots att de inte uppfyller ett enda börkrav.

Förlorande anbudsgivare kan klaga på den bedömning som kommunen gjort av uppfyllande av börkraven och begära överprövning. Det är förvisso så att domstolarna så gott som alltid ger upphandlande myndighet rätt vid den här typen av överprövningar, men trots att sannolikheten är mycket hög att kommunen vinner överprövningen, så innebär det en tidsutdräkt på minst 3-4 månader.

VÅRD OCH OMSORG

3. Utvärdering enligt viktning, kvalitet, (fast pris + 2-3 kvalitetsparametrar)

Ovanstående modell innebär att utvärdering sker enligt principen ekonomiskt mest fördelaktiga men man utvärderar endast kvaliteten. Ersättningen till leverantören i modellen fastställs av kommunen och är angiven i förfrågningsunderlaget. Modellen liknar på så sätt en LOV-upphandling.

- **Fördelar**

Eftersom ersättningen redan är angiven så elimineras risken att någon leverantör ”prisar in sig” och sedan inte kan leva upp till kraven.

Under förutsättning att kommunen har fastställt ersättningen till en rimlig nivå är sannolikheten stor att kvaliteten på uppdraget upprätthålls.

Modellen är den tryggaste utifrån ett massmedialt perspektiv. Kommunen kan med rätta hävda att man enbart värderar kvalitet.

Det är mycket svårt för en leverantör att vinna framgång i en överprövning. Risken som är nämnd i det föregående fallet föreligger förvisso på samma sätt men även här är sannolikheten mycket hög att kommunen vinner.

- **Nackdelar**

De nackdelar som redovisats i den föregående modellen föreligger även för denna modell med ett viktigt undantag: Anbudsgivaren kan inte prisa in sig.

Modellen förutsätter att kommunen har en god uppfattning om vilken ersättningsnivå som är rimlig. Exempelvis bör någon form av skuggkalkyl tas fram. Om ersättningsnivån felbedömts så kan det antingen bli för dyrt eller att man inte får in några anbud på grund av för låg ersättning. En annan konsekvens om ersättningen är låg är att antagen leverantör snålar in på uppfyllande av skall och bör-krav.

ÖVERGRIPANDE SYNPUNKTER

Oavsett vilken modell som slutligen väljs så förutsätts att skall-kravsnivån är densamma. Med andra ord så innebär det att det finns en nivå som inte får underskridas. Det har tidigare varit oklart exakt vilka krav som leverantören skulle uppfylla och hur det ska följas upp. I avtalet med nuvarande leverantör finns det en vitesklausul som bör finnas med även i det nya avtalet men de bör vara tydligare och det bör anges specifikt vilka skall-krav som är särskilt viktiga om det är möjligt. I det fall någon av modellerna med utvärdering av kvalitet väljs så bör det även finnas vitesklausuler för uppfyllande av de bör-krav som en leverantör har blivit utvärderad på.

